

أبي الحسن علي بن محمد بركة الأندلسي التطواني  
تحقيق: الشيخ محمد بن الأمين بوخيرة - حفظه الله

جىھاننگ پەزىلىتى ھەققىدە

# قىرىقنا ھەدىسى

تىرجىمە قىلغۇچى : مۇجاھىد ئابدۇسالام

ت ئى پ ئىسلام ئاۋازى تەشۋىقات مەركىزى

# أربعون حديثاً في فضل الجهاد

جهادنىڭ پەزىلىتى ھەققىدە قىرىق ھەدىس

تأليف

المجاهد أبي الحسن علي بن محمد بركة الأندلسي التطواني - رحمه الله

تحقيق

الشيخ محمد بن الأمين بوخبزة - حفظه الله - تطوان

ترجمہ قىلغۇچى : مۇجاھىد قېرىندىشىڭلار ئابدۇسالام

مۇجاھىدلارغا ھەدىيە

ت ئى پ ئىسلام ئاۋازى تەشۋىقات مەركىزى

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

## تەرجىماندىن

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته

ئەزىز قېرىنداشلار! ھەممىزگە مەلۇمكى، اللە نىڭ ياردىمى بىلەن رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم، ئۇنىڭ ساھابىلىرى ۋە ئۇلارغا ئەگەشكەنلەر ئۆزلىرىنىڭ بارلىقىنى ئىسلام دىنىغا بېغىشلاپ، ئىسسىق قانلىرىنى ئاققۇزۇش ئارقىلىق اللە نىڭ دۈشمىنى ۋە پۈتكۈل ئىسلام ئۈمىتىنىڭ دۈشمەنلىرى ئۈستىدىن غەلبە قىلغان ھالدا ھەقىقىي ئىززەتلىك ھاياتتا ياشىغان ئىدى. ئەمما، يېقىنقى ئىككى ئەسىر مابەينىدە، بولۇپمۇ بۈگۈنكى دەۋرىمىزدە اللە نىڭ بۈيۈك كالامى ۋە رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەمنىڭ سۈننەتلىرىگە قاتمۇ-قات ھاقارەتلەر ياغدۇرۇلدى. مۇسۇلمانلار اللە نىڭ بۇيرۇقلىرىغا ئەمەل قىلىشقا سەل قارىغانلىقى ئۈچۈن مانا بۈگۈنكىدەك خارلىققا دۇچار بولدى.

ئەزىز قېرىنداشلار! بۇلارنىڭ ھەممىسى بىزنىڭ اللە بۇيرۇغان، بىزنى دۇنيا ۋە ئاخىرەتتە بەخت-سائادەتكە ئېرىشتۈرىدىغان بۇيرۇقلىرىغا ئەمەل قىلمىغانلىقىمىز، جۈملىدىن جىھاد ئىبادىتىگە سەل قارىغانلىقىمىز، ھەتتاكى ئۇنى تاشلاپ قويغانلىقىمىز سەۋەبىدىندۇر.

بۇ جىھاد ئىبادىتى بۈگۈنكى دەۋرىمىزدە كاپىرلارنىڭ ھىيلە-مىكرىلىرى سەۋەبىدىن تەشۋىق قىلىنىشتىن توختاۋسىز چەكلىنىپ كەلمەكتە. بۇ

ئىبادەتنى يەتكۈزۈش ۋە تەشۋىق قىلىش ھەر بىر مۇسۇلماننىڭ مەجبۇرىيىتى .

رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم مۇنداق دېگەن: «ألا هل بلغت؟

" قالوا : نعم . قال : " اللهم اشهد فليبلغ الشاهد الغائب فرب مبلغ أوعى من سامع»

«ئاگاھ بولۇڭلار، مەن تولۇق يەتكۈزدۈممۇ؟ ئۇلار: «ھەئە، تولۇق

يەتكۈزدىلە» دېگەندە، رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم: «ئى اللہ!

گوۋاھ بولغىن» دەپ ئۈچ قېتىم تەكرارلىدى، ئاندىن: «ھازىر بۇ جايدا بار

بولغان كىشىلەر، يوق بولغان كىشىلەرگە مېنىڭ سۆزلىرىمنى

يەتكۈزسۇن، (ھازىرقىلار كېيىنكىلەرگە، ھازىر بولغانلار ھازىر بولمىغانلارغا

يەتكۈزسۇن،) كۆپىنچە ھەدىس يەتكۈزۈلگەن كىشى ئۇنى ئاڭلىغۇچىدىن

بەكرەك ياد ئېلىپ ساقلايدۇ» دېدى». (بۇخارى ۋە مۇسلىم رىۋايەت قىلغان)

شۇڭلاشقا، مەن مۇجاھىد ئەبۇلھەسەن ئەلى ئىبنى مۇھەممەد

رەھىمەھۇللاھنىڭ «أربعون حديثا في فضل الجهاد» (جىھادنىڭ پەزىلىتى

ھەققىدە قىرىق ھەدىس) ناملىق بۇ كىتابنى تەرجىمە قىلىپ چىقتىم.

مېنىڭ بۇ كىتابنى تەرجىمە قىلىشىمغا 40 ھەدىس ھەققىدە كەلگەن

مۇنۇ پەزىلەتمۇ ئالاھىدە تۈرتكە بولدى:

عن أبي هريرة قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «من حفظ على أمتي أربعين حديثا

مما ينفعهم من أمر دينهم بعث يوم القيامة من العلماء، وفضل العالم على العابد سبعين

درجة، الله أعلم ما بين كل درجتين» (ابن النجار)

ئەبۇ ھۈرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى

ۋەسەللەمنىڭ مۇنداق دېگەنلىكى رىۋايەت قىلىنىدۇ: «مېنىڭ

ئۈممىتىمدىن ئۇلارنىڭ دىنى ئىشلىرىغا مەنپەئەت بېرىدىغان 40

ھەدىسىنى كىم ياد ئالسا، قىيامەت كۈنى ئۆلىمالارنىڭ قاتارىدىن تۇرىدۇ. ئالىمنىڭ دەرىجىسى ئابدۇتەئىب 70 دەرىجە ئۈستۈن بولۇپ، ھەر ئىككى دەرىجە ئارىسىنى ئالدىنقى ئىككى دەرىجە بىلگۈچىدۇر».

ئاخىرىدا رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەمگە، ئائىلە - تاۋابىئاتلىرىغا، ساھابىلارغا، تابىئىنلارغا ۋە ئۇلارغا ئەگەشكەن بارلىق مۇسۇلمان - مۇئمىنلەرگە ئالدىنقى رەھمەت قىلىشىنى، جەننەتتە جامالىنى كۆرۈش نىيىتىگە مۇيەسسەر قىلىشىنى سورايمەن. ئامىن!

پۈتۈن دۇنيا مۇسۇلمانلىرىغا، مۇجاھىدلارغا، مۇجاھىدلارنىڭ ئاتا - ئانىلىرىغا، شەھىدلەرنىڭ ئائىلە - تاۋابىئاتلىرىغا، بولۇپمۇ زۇلۇمغا ئۇچراۋاتقان ئاجىز، بىچارە مۇسۇلمانلارغا ۋە كاپىرلارنىڭ قاراڭغۇ زىندانلىرىدا يېتىۋاتقان مۇسۇلمان قېرىنداشلارغا ئالدىنقى رەھمەت قىلىشىنى، ئۇلارغا سەبىر ئاتا قىلىشىنى، ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى مەغپىرەت قىلىشىنى ۋە نىيەتلىك جەننەتلەرگە مۇيەسسەر قىلىشىنى سورايمەن. ئامىن!

تەرجىماندىن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ناھایىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان الله نىڭ ئىسمى بىلەن

باشلايمەن

شۈبھىسىزكى، جىمى ھەمدۇ-سانا الله قا خاستۇر. ئۇ زاتنى مەدھىيلەيمىز، ئۇ زاتتىن ياردەم ۋە مەغپىرەت تىلەيمىز. نەپسىمىزنىڭ يامان خاھىشلىرىدىن، خاتا قىلمىشلىرىمىزنىڭ يامانلىقىدىن الله قا سېغىنىمىز. الله ھىدايەت قىلغان كىشىنى ھېچكىم ئازدۇرالمىدۇ، الله ئازدۇرغان كىشىنى ھېچكىم ھىدايەت قىلالمايدۇ. گۇۋاھلىق بېرىمەنكى، تەڭداشسىز بىر الله دىن باشقا ھېچبىر ھەقىقىي ئىلاھ يوقتۇر. الله يەككە - يېگانە ھېچقانداق شېرىكى يوقتۇر. يەنە گۇۋاھلىق بېرىمەنكى، مۇھەممەد سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم الله نىڭ بەندىسى ۋە ئەلچىسىدۇر.

الحديث الأول:

عن أَبُو مُوسَى الْأَشْعَرِيُّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ الرَّجُلُ يُقَاتِلُ لِلْمَغْنَمِ، وَالرَّجُلُ يُدْكَرُ وَالرَّجُلُ يُقَاتِلُ لِيُرَى مَكَانَهُ، فَمَنْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ؟ (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ قَاتَلَ لِتَكُونَ كَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا، فَهُوَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ). رواه البخاري و مسلم.

### برينچی هه دس :

ئەبۇ موسە ئەلەشئەرى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىنىدۇكى، بىر ئادەم رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەمناك قېشىغا كېلىپ مۇنداق دەپ سورىدى: «ئى رەسۇلۇللاھ! بىر ئادەم غەنمەت ئۈچۈن ئۇرۇش قىلىدۇ، بىر ئادەم نام-ئاتاققا ئېرىشىش ئۈچۈن ئۇرۇش قىلىدۇ، بىر ئادەم مەرتىۋىسىنىڭ كۆرسىتىلىشى ئۈچۈن ئۇرۇش قىلىدۇ، بۇلاردىن كىم ئالە يولىدا ئۇرۇش قىلغان بولىدۇ؟» رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم: «كىمكى ئالە نىڭ تەۋھىد كەلىمىسىنى ئۈستۈنلۈككە ئېرىشتۈرۈش ئۈچۈن ئۇرۇش قىلىدىكەن، ئەنە شۇ ئالە يولىدا ئۇرۇش قىلغان بولىدۇ» دېدى. (بۇخارى ۋە مۇسلىم رىۋايەت قىلغان)

### الحديث الثاني:

عن أبي هريرة عبد الرحمن بن صخر رضي الله عنه قال: سمعتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ (إِنَّ أَوَّلَ النَّاسِ يُقْضَىٰ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَيْهِ رَجُلٌ اسْتَشْهَدَ فَأُتِيَ بِهِ فَعَرَفَهُ نِعْمَهُ فَعَرَفَهَا قَالَ: فَمَا عَمِلْتَ فِيهَا؟ قَالَ: قَاتَلْتُ فِيكَ حَتَّى اسْتَشْهَدْتُ قَالَ: كَذَبْتَ وَلَكِنَّكَ قَاتَلْتَ لِأَنْ يُقَالَ جَرِيٌّ. فَقَدْ قِيلَ. ثُمَّ أُمِرَ بِهِ فَسُحِبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ حَتَّى أُلْقِيَ فِي النَّارِ. وَرَجُلٌ تَعَلَّمَ الْعِلْمَ



وَعَلَّمَهُ وَقَرَأَ الْقُرْآنَ فَأُتِيَ بِهِ فَعَرَّفَهُ نِعْمَهُ فَعَرَفَهَا قَالَ فَمَا عَمِلْتَ فِيهَا؟ قَالَ تَعَلَّمْتُ الْعِلْمَ وَعَلَّمْتُهُ وَقَرَأْتُ فِيكَ الْقُرْآنَ. قَالَ: كَذَبْتَ وَلَكِنَّكَ تَعَلَّمْتَ الْعِلْمَ لِيُقَالَ لِيُقَالَ هُوَ قَارِئٌ فَقَدْ قِيلَ. ثُمَّ أُمِرَ بِهِ فَسُحِبَ عَلَى وَجْهِهِ حَتَّى أُلْقِيَ فِي النَّارِ. وَرَجُلٌ وَسَّعَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَعْطَاهُ مِنْ أَصْنَافِ الْمَالِ كُلِّهِ فَأُتِيَ بِهِ فَعَرَّفَهُ نِعْمَهُ فَعَرَفَهَا قَالَ فَمَا عَمِلْتَ فِيهَا؟ قَالَ: مَا تَرَكْتُ مِنْ سَبِيلٍ تُحِبُّ أَنْ يُنْفَقَ فِيهَا إِلَّا أَنْفَقْتُ فِيهَا لَكَ قَالَ: كَذَبْتَ وَلَكِنَّكَ فَعَلْتَ. لِيُقَالَ هُوَ جَوَادٌ. فَقَدْ قِيلَ. ثُمَّ أُمِرَ بِهِ فَسُحِبَ عَلَى وَجْهِهِ ثُمَّ أُلْقِيَ فِي النَّارِ). رواه مسلم

### ئىككىنچى ھەدىس :

ئەبۇ ھورەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىنىدۇكى، مەن رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەمنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: «قىيامەت كۈنى تۇنجى بولۇپ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىلىدىغان ئادەم شەھىد بولغان ئادەمدۇر. اللہ ئۇ ئادەمنى ئېلىپ كېلىپ ئۆز نېئەمەتلىرىنى تونۇتىدۇ، ئۇ ئادەم تونۇيدۇ. اللہ تائالا مۇنداق دەيدۇ: «سەن ئۇ نېئەمەتلەردە قانداق ئەمەللەرنى قىلدىڭ؟» ئۇ ئادەم مۇنداق دەيدۇ: «مەن سېنىڭ يولۇڭدا ئۇرۇش قىلىپ شەھىد قىلىندىم». اللہ تائالا مۇنداق دەيدۇ: «يالغان ئېيتتىڭ، بەلكى سەن جۈرئەتلىك دېيىلىش ئۈچۈن ئۇرۇش قىلدىڭ، بۇ سۆزلەر دېيىلىپ بولدى». ئاندىن ئۇ دوزاخقا بۇيرۇلىدۇ ۋە يۈزچە سۆرتىلىپ دوزاخقا تاشلىنىدۇ. ئاندىن ئىلىم ئۆگەنگەن ۋە ئۆگەتكەن شۇنداقلا قۇرئان ئوقۇغان كىشى ھازىر قىلىنىدۇ. اللہ ئۇنىڭغا ئۆز نېئەمەتلىرىنى تونۇتىدۇ، ئۇ ئادەم تونۇيدۇ. اللہ تائالا مۇنداق دەيدۇ: «سەن ئۇ نېئەمەتلەردە قانداق ئەمەللەرنى قىلدىڭ؟» ئۇ ئادەم مۇنداق

دەيدۇ: «ئىلىم ئۆگەندىم ۋە ئۆگەتتىم. سېنىڭ رىزالىقىڭ ئۈچۈن قۇرئان ئوقۇدۇم». الله تائالا مۇنداق دەيدۇ: «يالغان ئېيتتىڭ، بەلكى سەن ئالىم دېيىلىش ئۈچۈن ئۆگەندىڭ، قۇرئاننى قارى دېيىلىش ئۈچۈن ئوقۇدۇڭ، بۇ سۆزلەر دېيىلىپ بولدى». ئاندىن ئۇ دوزاخقا بۇيرۇلىدۇ ۋە يۈزچە سۆرتىلىپ دوزاخقا تاشلىنىدۇ. ئاندىن الله تۈرلۈك ماللارنى بېرىپ كەڭچىلىك ئاتا قىلغان كىشى ھازىر قىلىنىدۇ. الله ئۇنىڭغا ئۆز نېئمەتلىرىنى تونۇتىدۇ، ئۇ ئادەم تونۇيدۇ. الله تائالا مۇنداق دەيدۇ: «سەن ئۇ نېئمەتلەردە قانداق ئەمەللەرنى قىلدىڭ؟» ئۇ ئادەم مۇنداق دەيدۇ: «مەن سېنىڭ رىزالىقىڭ ئۈچۈن سەن پۇل مال سەرپ قىلىنىشىنى ياخشى كۆرىدىغان يوللاردىن بىرىنىمۇ قالدۇرماي پۇل مال سەرپ قىلدىم. الله تائالا مۇنداق دەيدۇ: «يالغان ئېيتتىڭ، بەلكى سەن سېخى دېيىلىش ئۈچۈن پۇل سەرپ قىلدىڭ، بۇ سۆزلەر دېيىلىپ بولدى». ئاندىن ئۇ دوزاخقا بۇيرۇلىدۇ ۋە يۈزچە سۆرتىلىپ دوزاخقا تاشلىنىدۇ». (مۇسلىم رىۋايەت قىلغان)

### الحديث الثالث:

عن أبي العباس عبد الله ابن عباس رضي الله عنه، وأم المؤمنين، أم عبد الله عائشة رضي الله عنها  
 قالا: أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال يوم الفتح: (لَا هِجْرَةَ بَعْدَ الْفَتْحِ وَلَكِنْ جِهَادٌ  
 وَبَيْتَةٌ وَإِذَا اسْتُنْفِرْتُمْ فَانْفِرُوا). رواه البخاري ومسلم.

### ئۈچىنچى ھەدىس:

ئىبنى ئابباس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ ۋە مۇئمىنلەرنىڭ ئانىسى ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھادىن رىۋايەت قىلىنىدۇكى، رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ

ئەلەيھى ۋەسەللەم مۇنداق دېگەن: «مەككە فەتھ بولغاندىن كېيىن (مەككىدىن) ھىجرەت قىلىش ئاياغلاشتى. (چۈنكى مەككە ئىسلامى دىيارغا ئايلاندى) لېكىن جىھادقا چىقىشنى نىيەت قىلىش ۋە جىھادقا چىقىش داۋاملىشىدۇ. (جىھاد توختاپ قالمايدۇ) يەنى قىيامەت كۈنىگىچە ئەگەر ئومۇميۈزلۈك ئورۇشقا چىقىش تەلەپ قىلىنسا، ئومۇميۈزلۈك چىقىشلار!».

(بۇخارى ۋە مۇسلىم رىۋايەت قىلغان)

### الحدیث الرابع:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ سَأَلَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَيُّ الْأَعْمَالِ أَفْضَلُ؟ قَالَ إِيمَانٌ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ قِيلَ ثُمَّ مَاذَا؟ قَالَ جِهَادٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ قِيلَ ثُمَّ مَاذَا؟ قَالَ حَجٌّ مَبْرُورٌ. رواه البخاري ومسلم.

### تۆتىنچى ھەدىس:

ئەبۇ ھۈرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىنىدۇكى، رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەمدىن ئەمەللەرنىڭ قايسىسى ئەڭ ئەۋزەل دەپ سورالدى؟ رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم: «اللھ قا ۋە اللھ نىڭ ئەلچىسىگە ئىمان ئېيتىش» دېدى، ئاندىن كېيىن قايسى دېيىلدى؟ رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم: «اللھ يولىدا جىھاد قىلىش» دېدى، ئاندىن كېيىن قايسى دېيىلدى؟ رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم: «تەلەپكە لايىق ئىخلاس بىلەن قىلىنغان ھەج» دېدى.

(بۇخارى ۋە مۇسلىم رىۋايەت قىلغان)

## الحديث الخامس :

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي قَتَادَةَ عَنْ أَبِي قَتَادَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا؛ أَنَّهُ سَمِعَهُ يُحَدِّثُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَامَ فِيهِمْ فَذَكَرَ لَهُمْ أَنَّ الْجِهَادَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْإِيمَانَ بِاللَّهِ أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ فَقَامَ رَجُلٌ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَرَأَيْتَ إِنْ قُتِلْتُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ تُكْفَّرُ عَنِّي خَطَايَايَ فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَعَمْ إِنْ قُتِلْتَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَنْتَ صَابِرٌ مُحْتَسِبٌ مُقْبِلٌ غَيْرٌ مُدْبِرٌ ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَيْفَ قُلْتَ قَالَ أَرَأَيْتَ إِنْ قُتِلْتُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَتُكْفَّرُ عَنِّي خَطَايَايَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَعَمْ وَأَنْتَ صَابِرٌ مُحْتَسِبٌ مُقْبِلٌ غَيْرٌ مُدْبِرٌ إِلَّا الدَّيْنَ فَإِنَّ جَبْرِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ لِي ذَلِكَ. رواه مسلم

## به شىنجى هه دس :

ئابدوللاھ ئىبنى ئەبى قەتادە، ئەبى قەتادە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇمادىن رىۋايەت قىلىنىدۇكى، رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇپ: «اللھ يولدا قىلىنغان جىھاد ۋە اللھ قا ئىمان ئېيتىش ئەڭ ئەۋزەل ئەمەللەردۇر» دېدى. بىر كىشى ئورنىدىن تۇرۇپ: «ئى اللھ نىڭ ئەلچىسى! مەن اللھ يولدا ئۆلتۈرۈلسەم مېنىڭ خاتالىقلىرىم يۇيۇلۇپ كېتەمدۇ؟» دېدى. رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم ئۇنىڭغا: «ھەئە، ئەگەر سەن اللھ يولدا سەبىر قىلغان، اللھ دىن ساۋاب ئۈمىد قىلغان، جەڭگە يۈزلەنگەن ۋە جەڭدىن قاچمىغان ھالەتتە ئۆلتۈرۈلسەڭ» دېدى. ئاندىن كېيىن رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم: «سەن نېمە دېگەنتىڭ؟» دېدى. ئۇ كىشى: «ئەگەر اللھ يولدا ئۆلتۈرۈلسەم خاتالىقلىرىم يۇيۇلۇپ كېتەمدۇ؟ دېدىم» دېدى. رەسۇلۇللاھ

سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم ئۇنىڭغا: « ھەئە، ئەگەر سەن اللہ يولدا سەبىر قىلغان، اللہ دىن ساۋاب ئۈمىد قىلغان، جەڭگە يۈزلەنگەن ۋە جەڭدىن قاچمىغان ھالەتتە ئۆلتۈرۈلسەڭ، قەرزىڭدىن باشقا خاتالىقلىرىڭ ئۆچۈرۈلىدۇ، ماڭا جىبرىئىل ھەقىقەتەن شۇنداق دېدى» دېدى. (مۇسلىم رىۋايەت قىلغان)

### الحدیث السادس:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قِيلَ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا يَعْدِلُ الْجِهَادَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ قَالَ لَا تَسْتَطِيعُونَهُ قَالَ فَأَعَادُوا عَلَيْهِ مَرَّتَيْنِ أَوْ ثَلَاثًا كُلُّ ذَلِكَ يَقُولُ لَا تَسْتَطِيعُونَهُ وَقَالَ فِي الثَّلَاثَةِ مَثَلُ الْمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ الصَّائِمِ الْقَائِمِ الْقَانِتِ بآيَاتِ اللَّهِ لَا يَفْتُرُ مِنْ صِيَامٍ وَلَا صَلَاةٍ حَتَّى يَرْجِعَ الْمُجَاهِدُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ تَعَالَى.

### ئالتنجى ھەدس:

ئەبۇ ھۇرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ مۇنداق دەيدۇ: ساھابىلار پەيغەمبەر سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەمدىن: قايسى ئەمەل اللہ تائالا يولدا جىھاد قىلىشقا تەڭ كېلىدۇ؟ - دەپ سورىدى. پەيغەمبەر سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم: «سىلەر ئۇنى قىلىشقا تاقىتىڭلار يەتمەيدۇ،» دەپ جاۋاب بەردى. ئۇلار بۇ سوئالنى ئىككى ياكى ئۈچ قېتىم ياندۇرۇپ سورىدى. ھەر قېتىمدا پەيغەمبەر سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم: «سىلەر ئۇنى قىلىشقا تاقىتىڭلار يەتمەيدۇ،» دەپ جاۋاب بەردى. ئۈچىنچى قېتىمدا پەيغەمبەر سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم مۇنداق دېدى: «اللہ نىڭ يولدا جىھاد قىلغۇچىنىڭ سۈپىتى، تەرك ئەتمەستىن كۈندۈزى روزا تۇتقۇچى،

بوشاشماستىن كېچىسى الله نىڭ ئايەتلىرىنى ئوقۇپ ئىتائەتمەنلىك بىلەن قىيامدا تۇرغۇچىنىڭ ھالىغا ئوخشاشتۇر، تاكى الله يولىدىكى مۇجاھىد (جىھادتىن) قايتقانغا قەدەر.» (بۇخارى ۋە مۇسلىم رىۋايەت قىلغان)

وفي رواية البخاري عن أبي هريرة أيضا قال: جاء رجل إلى رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال: دلي على عمل يعدل الجهاد، قال: (لا أجده). قال: (هل تستطيع إذا خرج المجاهد أن تدخل مسجدك، فتقوم ولا تفتر، وتصوم ولا تفطر). قال: ومن يستطيع ذلك. قال أبو هريرة: إن فرس المجاهد ليست في طوله، فيكتب له حسنات

بۇخارىنىڭ يەنە بىر رىۋايىتىدە ئەبۇ ھۈرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن يەنە مۇنداق رىۋايەت قىلىنىدۇ، بىر كىشى: «ئى الله نىڭ پەيغەمبىرى! مېنى جىھادقا تەڭ كېلەلەيدىغان بىر ئەمەلگە باشلاپ قويغىن» دېدى، رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم: «ئۇنداق ئەمەلنى تاپالمايمەن، مۇجاھىد جىھادقا چىقىپ كەتكەن چاغدا سەن مەسجىدكە كىرىپ توختىماي ناماز ئوقۇپ، بىرەر كۈنمۇ تاشلىماي روزا تۇتالامسەن؟» دېدى، ئۇ كىشى: «بۇنى كىممۇ قىلالىسۇن؟» دېدى. ئەبۇ ھۈرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ مۇنداق دەيدۇ: مۇجاھىدنىڭ ئېتى ئارغامچىسىدا ھەرىكەت قىلىپ تۇرسىلا ئۇنىڭ ئۈچۈن ئەجىر يېزىلىپ تۇرىدۇ.

## الحديث السابع:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَبِرَسُولِهِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَصَامَ رَمَضَانَ كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ يُدْخِلَهُ الْجَنَّةَ جَاهِدَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ جَلَسَ فِي أَرْضِهِ الَّتِي وُلِدَ فِيهَا فَقَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ أَفَلَا نُبَشِّرُ النَّاسَ قَالَ إِنَّ فِي الْجَنَّةِ مِائَةَ دَرَجَةٍ أَعَدَّهَا اللَّهُ لِلْمُجَاهِدِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ مَا بَيْنَ الدَّرَجَتَيْنِ كَمَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ فَإِذَا سَأَلْتُمُ اللَّهَ فَاسْأَلُوهُ الْفِرْدَوْسَ فَإِنَّهُ أَوْسَطُ الْجَنَّةِ وَأَعْلَى الْجَنَّةِ أَرَاهُ فَوْقَهُ عَرْشُ الرَّحْمَنِ وَمِنْهُ تَفَجَّرَ أَنْهَارُ الْجَنَّةِ. رواه البخاري.

## يه تتنچي هه دس:

ئەبۇ ھورەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىنىدۇكى، رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم مۇنداق دېگەن: «كىمكى اللہ قا، اللہ نىڭ ئەلچىسىگە ئىمان كەلتۈرسە، ناماز ئوقۇپ زاكات بەرسە، رامزان ئېيىدا روزا تۇتسا، ئۇ اللہ يولىدا ھىجرەت قىلىپ جەڭ قىلسۇن ياكى ئۆزى تۇغۇلغان زېمىندا مۇقىم ئولتۇرسۇن، ئۇنى جەننەتكە كىرگۈزۈش اللہ نىڭ ئۈستىگە ھەق بولىدۇ، يەنى ئۆز ئۈستىگە ئالىدۇ.» ئۇلار: «بۇنىڭ بىلەن خۇش - خەۋەر بەرمەيلىمۇ؟» دېگەندە، رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم مۇنداق دېگەن: «ھەقىقەتەن جەننەتتە 100 دەرىجە بار بولۇپ، اللہ ئۇ دەرىجىلەرنى اللہ يولىدا جىھاد قىلغان مۇجاھىدلار ئۈچۈن تەييارلاپ قويغاندۇر، ئىككى دەرىجىنىڭ ئارىلىقىدىكى پەرق، ئاسمان - زېمىننىڭ ئوتتۇرىسىدىكى پەرقتەك چوڭدۇر، اللہ دىن سوراپ قالساڭلار فەردەۋس دېگەن جەننەتنى سوراڭلار، ھەقىقەتەن بۇ جەننەت جەننەتلەرنىڭ قاپ ئوتتۇرىسىدا شۇنداقلا ئەڭ ئۈستىدە، باشقا

جەننەتلەرنىڭ ئۆستەڭلىرى مۇشۇ جەننەتتىن ئېقىپ چىقىدۇ.» (بۇخارى رىۋايەت قىلغان)

### الحديث الثامن:

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ، رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ يَا أَبَا سَعِيدٍ مَنْ رَضِيَ بِاللَّهِ رَبًّا وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا وَبِمُحَمَّدٍ نَبِيًّا وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ فَعَجِبَ لَهَا أَبُو سَعِيدٍ فَقَالَ أَعِدْهَا عَلَيَّ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَفَعَلَ ثُمَّ قَالَ وَأُخْرَى يُرْفَعُ بِهَا الْعَبْدُ مِائَةَ دَرَجَةٍ فِي الْجَنَّةِ مَا بَيْنَ كُلِّ دَرَجَتَيْنِ كَمَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ قَالَ وَمَا هِيَ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ. رواه مسلم

### سەككىزىنچى ھەدىس:

ئەبۇ سەئىدلى خۇدرى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن مۇنداق رىۋايەت قىلىنىدۇ، رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم: «ئى ئەبۇ سەئىد! كىمكى پەرۋەردىگارنىڭ ئاللى، دىنىنىڭ ئىسلام، پەيغەمبىرىنىڭ مۇھەممەد سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم بولغانلىقىدىن مەمنۇن بولسا، ئۇنىڭغا جەننەت ۋاجىب بولىدۇ» دېدى. ئەبۇ سەئىد، مەن بۇ سۆزدىن ھەيران قېلىپ: «ئى ئاللى نىڭ پەيغەمبىرى! ئۇ سۆزنى ماڭا قايتا ئېيتىپ بەرسەڭ» دېدىم. رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم قايتا ئېيتىپ بەردى. ئاندىن: «يەنە بىر ئەمەل باركى، بەندىنىڭ جەننەتتىكى دەرىجىسى ئۇ ئەمەل بىلەن يۈز دەرىجە كۆتۈرۈلىدۇ، ھەر ئىككى دەرىجىنىڭ ئارىلىقى ئاسمان-زېمىننىڭ ئارىلىقىدەك كېلىدۇ» دېدى. مەن: «ئى ئاللى نىڭ



پەيغەمبىرى! ئۇ قايسى ئەمەل؟» دەپ سورىدىم. رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم: «اللھ يولىدا جىھاد قىلىشتۇر، اللھ يولىدا جىھاد قىلىشتۇر، اللھ يولىدا جىھاد قىلىشتۇر» دەپ جاۋاب بەردى. (مۇسلىم رىۋايەت قىلغان)

### الحديث التاسع:

عَنْ عَائِشَةَ أُمِّ الْمُؤْمِنِينَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا أَنَّهَا قَالَتْ يَا رَسُولَ اللَّهِ نَرَى الْجِهَادَ أَفْضَلَ الْعَمَلِ أَفَلَا بُجَاهِدُ؟ قَالَ لَا لَكِنَّ أَفْضَلَ الْجِهَادِ حَجٌّ مَبْرُورٌ. رواه البخاري.

### توققۇزىنچى ھەدىس:

مۆمىنلەرنىڭ ئانىسى ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھانىڭ مۇنداق دېگەنلىكى رىۋايەت قىلىنىدۇ، مەن: «ئى اللھ نىڭ پەيغەمبىرى! جىھاد قىلىش ئەمەللەرنىڭ ئەۋزىلى ئىكەن، بىز ئاياللارمۇ جىھاد قىلمايلىمۇ؟» دېسەم، رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم: «سىلەر ئۈچۈن جىھادنىڭ ئەڭ ئەۋزىلى گۇناھ ئارىلىشىپ قالمىغان ھەجدۇر» دېدى. (بۇخارى رىۋايەت قىلغان)

### الحديث العاشر:

عَنْ أَبِي حَمزة أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ خَادِمِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَعْدْوَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ رَوْحَةٌ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا. رواه البخاري ومسلم.

## ئونىنچى ھەدىس:

رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەمنىڭ خىزمەتچىسى ئەبى ھەمزە ئەنەس ئىبنى مالىك رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىنىدۇكى، رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم مۇنداق دېگەن: «اللھ يولىدا ئەتىگىنى ياكى ئاخشىمى بىر قېتىم جىھادقا مېڭىش دۇنيا ۋە ئۇنىڭدىكى نەرسىلەردىن ياخشى». (بۇخارى ۋە مۇسلىم رىۋايەت قىلغان)

## الحدیث الحادي عشر:

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ حَدَّثَهُ قَالَ: قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَيُّ النَّاسِ أَفْضَلُ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَيُّ النَّاسِ خَيْرٌ فَقَالَ مُؤْمِنٌ مُجَاهِدٌ بِمَالِهِ وَنَفْسِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ قَالَ ثُمَّ مَنْ قَالَ مُؤْمِنٌ فِي شِعْبٍ مِنَ الشُّعَابِ يَتَّقِي اللَّهَ وَيَدْعُ النَّاسَ مِنْ شَرِّهِ». رواه البخاري ومسلم

## ئون بىرىنچى ھەدىس:

ئەبۇ سەئىد خۇدرى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ مۇنداق دەيدۇ: «ساھابىلار رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەمدىن: «ئى رەسۇلۇللاھ! قانداق كىشى ئەڭ ئەۋزەل؟» دەپ سورىدى. رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم: «اللھ يولىدا جېنى ۋە مېلى بىلەن جىھاد قىلغان مۇئمىن» دەپ جاۋاب بەردى. ئۇلار: «ئاندىن قالسىچۇ؟» دەپ سورىدى. رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم: «اللھ تىن قورقۇپ، ئىنسانلارغا زىيىنىم تەگمىسۇن دەپ، ئۇلارنى تاشلاپ تاغ جىلغىلىرىدىن بىرىدە ياشىغان مۇئمىن.» دەپ جاۋاب بەردى.» (بۇخارى ۋە مۇسلىم رىۋايەت قىلغان)

## الحديث الثاني عشر:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ خَيْرِ مَعَاشِ النَّاسِ لَهُمْ رَجُلٌ مُمَسِّكٌ عِنَانَ فَرَسِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَطِيرُ عَلَى مَتْنِهِ كُلَّمَا سَمِعَ هَيْعَةً أَوْ فَرْعَةً طَارَ عَلَيْهِ يَبْتَغِي الْقَتْلَ وَالْمَوْتَ مِطَانَةً أَوْ رَجُلٌ فِي غُنَيْمَةٍ فِي رَأْسِ شَعْفَةٍ مِنْ هَذِهِ الشَّعَفِ أَوْ بَطْنِ وَادٍ مِنْ هَذِهِ الْأَوْدِيَةِ يُقِيمُ الصَّلَاةَ وَيُؤْتِي الزَّكَاةَ وَيَعْبُدُ رَبَّهُ حَتَّى يَأْتِيَهُ الْيَقِينُ لَيْسَ مِنَ النَّاسِ إِلَّا فِي خَيْرٍ.

رواه مسلم

## ئون ئىككىنچى ھەدىس:

ئەبۇ ھورەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنىڭ مۇنداق دېگەنلىكى رىۋايەت قىلىنىدۇ، رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم مۇنداق دېگەن: «ھاياتلىقتا كىشىلەرنىڭ ئارىسىدا مۇنداق بىر كىشىنىڭ ھاياتى بولۇپ، ئۇ كىشى ئۆز ئېتىنىڭ چۆلۈرىنى ئاللاھ يولىدا تۇتۇپ تۇرىدۇ. ھەرقاچان ئۇرۇش شەپسى ياكى ئەنسىزلىكنى ئاڭلىسا، دۈشمەننى ئۆلتۈرۈش ئۈچۈن ياكى ئاللاھ يولىدا شەھىد بولۇپ ئۆلۈشنى تەلەپ قىلىپ ئېتىغا مىنىپ شۇ ياققا قاراپ چاپىدۇ. ياكى مۇنداق بىر كىشى بولۇپ، قويسى بىلەن مۇشۇ تاغ چوققىلىرىدىن بىر چوققا ياكى جىلغىلاردىن بىر جىلغىدا تۇرۇپ تاكى ئەجلى توشقىچە ناماز ئوقۇپ، زاكات بېرىپ، ئۆز رەببىگە ئىبادەت قىلىپ ياشايدۇ. ئۇ كىشىلەرنىڭ ئارىسىدا ئەڭ ياخشى ھەم ياخشىلىقتىكى كىشىدۇر.» (مۇسلىم رىۋايەت قىلغان)

## الحديث الثالث عشر:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ تَعَسَّ عَبْدُ الدِّينَارِ وَعَبْدُ الدَّرْهَمِ وَعَبْدُ الحَمِيصَةِ إِنْ أُعْطِيَ رَضِي وَإِنْ لَمْ يُعْطَ سَخِطَ تَعَسَّ وَأَنْتَكَسَ وَإِذَا شَيْكَ فَلَا أَنْتَقَشَ طُوبَى لِعَبْدٍ آخِذٍ بِعِنَانِ فَرَسِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَشَعَتْ رَأْسُهُ مُعْبَرَةً قَدَمَاهُ إِنْ كَانَ فِي الحِرَاسَةِ كَانَ فِي الحِرَاسَةِ وَإِنْ كَانَ فِي السَّاقَةِ كَانَ فِي السَّاقَةِ إِنْ اسْتَأْذَنَ لَمْ يُؤْذَنَ لَهُ وَإِنْ شَفَعَ لَمْ يُشَفَّعْ. رواه البخار

## ئون ئۇچىنچى ھەدىس:

ئەبۇ ھۈرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىنىدۇكى، رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم مۇنداق دېگەن: «ئالتۇن - كۈمۈش، كىيىم - كېچەكلەرنىڭ قۇللىرى ھالاک بولۇپ كەتسۇن. ئەگەر شۇ نەرسىلەر ئۇنىڭغا بېرىلسە رازى بولىدۇ، بېرىلمىسە كايىپ كېتىدۇ. ئۇنداق دۇنيا پەرەس كىشىلەر ھالاک بولۇپ كەتتى. ھەر جەھەتتىن چوڭ زىيان تارتتى، ئەگەر ئۇنىڭغا بىر تال شۇخا تىكەن كىرىپ كەتسە، ئۇنى تارتىپ قويۇلمايدۇ. (بۇ ئۇنىڭ شور پىشانىلىقى) بېشى چۇۋۇق، پۇتلىرى توپىغا مىلەنگەن ھالدا ئېتىنىڭ چۇلۇۋورنى تۇتۇپ، اللھ يولىدا توختىماي كۈرەش قىلغان بەندىگە خۇش مۇبارەك بولسۇنكى، ئەگەر ئۇ رىباتتا تۇرۇش ۋەزىپىسىگە تەيىنلەنسە، ئۇنى تولۇق ئادا قىلىدۇ. ئەگەر ئۇ ئارقا سەپنى قوغداش ۋەزىپىسىگە تەيىنلەنسە، ئۇنىمۇ تولۇق ئادا قىلىدۇ. ئەگەر بىرەر ئىشقا ئىجازەت سورىسا، (مەرتىۋىسى تۆۋەن بولغانلىقى ئۈچۈن) ئىجازەت بېرىلمەيدۇ. ئەگەر بىرەر مەسىلىگە شاپائەت قىلسا، شاپائىتى قوبۇل قىلىنمايدۇ.» (بۇخارى رىۋايەت قىلغان)

## الحديث الرابع عشر:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تَضَمَّنَ اللَّهُ عِزَّ وَجَلَّ لِمَنْ خَرَجَ فِي سَبِيلِهِ لَا يَخْرُجُ إِلَّا جِهَادًا فِي سَبِيلِي وَإِيمَانًا بِي وَتَصَدِيقًا بِرَسُولِي فَهُوَ عَلَيَّ ضَامِنٌ أَنْ أُدْخِلَهُ الْجَنَّةَ أَوْ أُرْجِعَهُ إِلَى مَسْكَنِهِ الَّذِي خَرَجَ مِنْهُ نَائِلًا مَا نَالَ مِنْ أَجْرٍ أَوْ غَنِيمَةٍ وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ مَا مِنْ كَلِمٍ يُكَلِّمُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ إِلَّا جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَهَيْئَتِهِ يَوْمَ كَلِمٍ لَوْنُهُ لَوْنُ دَمٍ وَرِيحُهُ رِيحُ مِسْكِ وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَوْلَا أَنْ أَشُقَّ عَلَى الْمُسْلِمِينَ مَا قَعَدْتُ خِلَافَ سَرِيَّةٍ تَعْرُؤُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَبَدًا وَلَكِنِّي لَا أَجِدُ سَعَةً فَيَتَّبِعُونِي وَلَا تَطِيبُ أَنْفُسُهُمْ فَيَتَخَلَّفُونَ بَعْدِي وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَوَدِدْتُ أَنْ أَعْرُؤَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَأُقْتَلَ ثُمَّ أَعْرُؤَ فَأُقْتَلَ ثُمَّ أَعْرُؤَ فَأُقْتَلَ. رواه مسلم

## ئون تۆتىنجى ههدس:

ئەبۇ ھۈرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىنىدۇكى، رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم مۇنداق دېگەن: «اللہ ئۆزىنىڭ يولىدا جىھادقا چىققان كىشىگە كېپىل بولىدىغانلىقىنى بىلدۈرۈپ: «كىمكى ماخا ئىمان ئېيتقان ۋە مېنىڭ ئەلچىلىرىمنى تەستىقلىغان ھالدا پەقەت مېنىڭ رازىلىقىمنى كۆزلەپ جىھادقا چىقىدىكەن، مەن ئۇنى جەننەتكە كىرگۈزۈشكە ياكى نۇرغۇن ئەجىرگە ۋە ياكى نۇرغۇن غەنمەتكە ئېرىشكەن ھالدا ئۆيىگە قايتىشىغا كېپىل بولىمەن» دېدى. مۇھەممەدنىڭ جېنى

ئىلكىدە بولغان زات ( الله ) بىلەن قەسەمكى ، الله يولىدا يارىلانغان ھەرقانداق كىشى قىيامەت كۈنى يارىلانغان چاغدىكى ھالىتىدە ، لېكىن رەڭگى قان رەڭگىدە ، پۇرىقى ئىپارنىڭ پۇرىقىدا كېلىدۇ . مۇھەممەدنىڭ جېنى ئىلكىدە بولغان زات ( الله ) بىلەن قەسەمكى ، ئەگەر مۇسۇلمانلارغا ئېغىر كېلىپ قالمايدىغان بولسا ئىدى ، مەن الله يولىدا ئۇرۇش قىلىش ئۈچۈن ئەۋەتكەن ھەرقانداق قوشۇندىن قالمايتتىم . مەن ئۇلارنى مىندۈرگىدەك ئۇلاغ تاپالماي قالمەن . ئۇلارنىڭمۇ ئۇلاغ تېپىش ئىمكانىيىتى يوق . مەندىن ئايرىلىپ ئۇرۇشقا چىقماي قېلىش ئۇلارغا تېخىمۇ ئېغىر كېلىدۇ . مۇھەممەدنىڭ جېنى ئىلكىدە بولغان زات ( الله ) بىلەن قەسەمكى ، مەن الله يولىدا ئۇرۇشقا چىقسام ، ئاندىن ئۆلتۈرۈلسەم ، ئاندىن يەنە ( تىرىلدۈرۈلۈپ ) ئۇرۇشقا چىقسام ، ئاندىن يەنە ئۆلتۈرۈلسەم ، ئاندىن يەنە ( تىرىلدۈرۈلۈپ ) ئۇرۇشقا چىقسام ، ئاندىن يەنە ئۆلتۈرۈلسەم دەپ ئارزۇ قىلمەن . » ( مۇسلىم رىۋايەت قىلغان )

### الحديث الخامس عشر:

عن أبي عبد الله النعمان بن بشير رضي الله عنهما قال: كنت عند منبر رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال رجل ما أبال أن لا أعمل بعد الإسلام إلا أن أسقي الحاج وقال آخر ما أبال أن لا أعمل عملاً بعد الإسلام إلا أن أعمر المسجد الحرام وقال آخر الجهاد في سبيل الله أفضل مما قُلتُم فزجرهم عمر بن الخطاب رضي الله تعالى عنه فقال لا ترفعوا أصواتكم عند منبر رسول الله صلى الله عليه وسلم وهو يوم الجمعة ولكن إذا صليت الجمعة دخلت فاستفتيته فيما اختلقتُم فيه فأنزل الله { أجعلتُم سقاية الحاج وعمارة المسجد الحرام كمن آمن بالله واليوم الآخر } إلى آخر الآية كلها . رواه مسلم

## ئون بەشىنچى ھەدىس:

ئەبى ئابدۇللاھ، نوئمان ئىبنى بەشىير رەزىيەللاھۇ ئەنھۇما مۇنداق دەيدۇ: «مەن رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەمنىڭ بىر بۆلۈك ساھابىلىرى بىلەن رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەمنىڭ مۇنبىرىنىڭ يېنىدا تۇراتتىم، ئۇلاردىن بىرى: «مەن ئىسلام كەلتۈرگەندىن كېيىن ھاجىلارنى سۇغرىشقا ھېچ بىر ئەمەلنى تەڭ قىلمايمەن» دېدى، يەنە بىرى: «بەلكى مەسجىدى ھەرەمنى ئاۋات قىلىشقا ھېچ بىر ئەمەلنى تەڭ قىلمايمەن» دېدى ۋە يەنە بىرى: «بەلكى جىھاد سىلەر دېگەن ئەمەللەردىن ياخشى» دېدى، ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ ئۇلارنى توختىتىپ: «رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەمنىڭ مۇنبىرىنىڭ يېنىدا ئاۋازىڭلارنى كۆتۈرمەڭلار (ئاشۇ جۈمە كۈنى ئىدى) ۋە لېكىن مەن جۈمە نامىزىنى ئوقۇپ بولسام رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەمنىڭ يېنىغا كىرىپ سىلەر تالاش-تارتىش قىلىشقان نەرسىلەر ھەققىدە پەتىۋا سورايمەن» دېدى. ئاندىن كېيىن اللە تەئالا بۇ ﴿أَجْعَلْتُمْ سَقَايَةَ الْحَاجِّ﴾ ىلى قولى ﴿وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ﴾ سىلەر ھاجىلارنى سۇ بىلەن تەمىنلەشنى ﴿دېگەن ئايەتتىن باشلاپ﴾ اللە زالىم قەۋمنى ھىدايەت قىلمايدۇ. ﴿دېگەن ئايەتگىچە نازىل قىلدى.﴾ (مۇسلىم رىۋايەت قىلغان)

الحديث السادس عشر:

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: بَعَثَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بُسَيْسَةَ عَيْنًا يَنْظُرُ مَا صَنَعَتْ عَيْرُ أَبِي سُفْيَانَ، فَجَاءَ وَمَا فِي الْبَيْتِ أَحَدٌ غَيْرِي، وَغَيْرُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: فَخَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَتَكَلَّمَ فَقَالَ: إِنَّ لَنَا طَلِبَةً، فَمَنْ كَانَ ظَهْرُهُ حَاضِرًا، فَلْيَرْكَبْ مَعَنَا، فَجَعَلَ رِجَالٌ يَسْتَأْذِنُونَهُ فِي ظَهْرِ هُمْ فِي عُلُوِّ الْمَدِينَةِ قَالَ: لَا إِلَّا مَنْ كَانَ ظَهْرُهُ حَاضِرًا فَانْطَلَقَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَصْحَابُهُ حَتَّى سَبَقُوا الْمُشْرِكِينَ إِلَى بَدْرِ، وَجَاءَ الْمُشْرِكُونَ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا يَتَقَدَّمَنَّ أَحَدٌ مِنْكُمْ إِلَى شَيْءٍ حَتَّى أَكُونَ أَنَا أُؤَذِّنُهُ. فَدَنَا الْمُشْرِكُونَ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: قُومُوا إِلَى جَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ. قَالَ: يَقُولُ عُمَيْرُ بْنُ الْحُمَامِ الْأَنْصَارِيُّ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، جَنَّةٌ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ؟ قَالَ: نَعَمْ فَقَالَ: بَخٍ بَخٍ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَا يَحْمِلُكَ عَلَى قَوْلِكَ بَخٍ بَخٍ قَالَ: لَا وَاللَّهِ يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِلَّا، رَجَاءً أَنْ أَكُونَ مِنْ أَهْلِهَا. قَالَ: فَإِنَّكَ مِنْ أَهْلِهَا. قَالَ: فَأَخْرَجَ تَمْرَاتٍ مِنْ قَرْنِهِ، فَجَعَلَ يَأْكُلُ مِنْهُنَّ، ثُمَّ قَالَ: لَيْسَ أَنَا حَيِيْتُ حَتَّى أَكُلَ تَمْرَاتِي هَذِهِ، إِنَّهَا حَيَاةٌ طَوِيلَةٌ. قَالَ: ثُمَّ رَمَى بِمَا كَانَ مَعَهُ مِنَ التَّمْرِ، ثُمَّ قَاتَلَهُمْ حَتَّى قُتِلَ. رواه مسلم.

### ئون ئالتنجى ههدس:

ئەنەس ئىبنى مالىك رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن مۇنداق رىۋايەت قىلىنىدۇ، رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم ئەبۇ سۇفيان باشچىلىقىدىكى كارۋانىنى ئۇچۇرۇنى ئېلىپ كېلىش ئۈچۈن بۇسەيسەنى ئەۋەتكەن ئىدى. ئۇ قايتىپ كېلىپ ئەھۋالنى يەتكۈزدى. ئۆيدە رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم ئىككىمىزلا بار ئىدۇق. رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم سىرتقا چىقىپ ساھابىلەرگە سۆز قىلدى ۋە: «دەرھال ئۇلارنىڭ پېيغىغا چۈشمىز. كىمنىڭ ئۇلغى بولسا شۇ مىنىپ



چىقسۇن!» دېدى، بەزىلەر رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەمدىن مەدىنىنىڭ يۇقىرى تەرىپىدە ئوتلاۋاتقان ئۇلاغلارنى ئەكىلىۋېلىشقا ئىجازەت سورىغان ئىدى. رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم: «ياق، ئۇلغى قېشىدا تەييار بولغان كىشىلا چىقسۇن» دەپ جىكلىدى. شۇنىڭ بىلەن رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم ساھابىلىرى بىلەن ئاتلىنىپ، مۇشربىكلاردىن بۇرۇن بەدىرگە يېتىپ باردى. كېيىن مۇشربىكلار يېتىپ كەلدى. رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم: «مەن بۇيرۇق بەرمىگەچە، ھېچ قايسىڭلار قوزغالماڭلار!» دېدى، مۇشربىكلار يېقىنلاپ كېلىۋىدى، رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم: «كەڭلىكى ئاسمان بىلەن زېمىندەك كېلىدىغان جەننەت ئۈچۈن ئاتلىنىڭلار!» دېدى. ئۈمەير ئىبنى ھۇمام ئەلئەنسارى: «ئى رەسۇلۇللاھ! كەڭلىكى ئاسمان بىلەن زېمىندەك كېلىدىغان جەننەتمۇ؟» دەپ سورىغان ئىدى، رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم: «ھەئە» دەپ جاۋاب بەردى. ئۇ: «پاھ! پاھ!» دېۋىدى، رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم: «نېمە ئۈچۈن شۇنداق دېدىڭ؟» دەپ سورىدى. ئۇ: «ئى رەسۇلۇللاھ! اللە نىڭ نامى بىلەن قەسەمكى، مەن پەقەتلا ئاشۇ جەننەت ئەھلىدىن بولۇشنى ئۈمىد قىلىپ شۇنداق دېدىم» دېدى. رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم: «ئۇنداقتا، سەن شۇنىڭ ئەھلى» دېدى. ئۈمەير ئوقدىنىدىن بىر قانچە تال خورمىنى چىقىرىپ يېيشكە باشلىدى. ئاندىن: «بۇ خورمىلارنى يەپ بولغۇچە ياشسام، بۇ بەكلا ئۇزۇن ھايات بولغۇدەك» دېگىنىچە قولىدىكى خورمىلارنى تاشلىۋېتىپ، مۇشربىكلارغا قاراپ ئېتىلدى ۋە قاتتىق ئېلىشىپ شەھىد بولدى. (مۇسلىم رىۋايەت قىلغان)

## الحديث السابع عشر:

عن عبدالله بن أبي أوفى رضي الله عنه قال: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي بَعْضِ أَيَّامِهِ الَّتِي لَقِيَ فِيهَا أَنْتَظَرَ حَتَّى مَالَتْ الشَّمْسُ ثُمَّ قَامَ فِي النَّاسِ خَطِيبًا قَالَ أَيُّهَا النَّاسُ لَا تَتَمَنَّوْا لِقَاءَ الْعَدُوِّ وَسَلُّوْا اللَّهَ الْعَافِيَةَ فَإِذَا لَقِيْتُمُوهُمْ فَاصْبِرُوا وَاعْلَمُوا أَنَّ الْجَنَّةَ تَحْتَ ظِلَالِ الشُّيُوفِ ثُمَّ قَالَ اللَّهُمَّ مُنْزِلَ الْكِتَابِ وَجُجْرِي السَّحَابِ وَهَازِمِ الْأَحْزَابِ اهْزِمْهُمْ وَانصُرْنَا عَلَيْهِمْ. رواه البخاري ومسلم.

## ئون يهتتنجى هه دس:

ئابدوللاھ ئىبنى ئەبى ئەۋپا رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن مۇنداق رىۋايەت قىلىنىدۇ، رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم (دۈشمەنگە) ئۇچراشقان كۈنلىرىنىڭ بىرسىدە ھەتتا كۈن قايرىلغانغا قەدەر كۈتتى. ئۇنىڭدىن كېيىن كىشىلەر ئىچىدە خۇتبىگە تۇرۇپ مۇنداق دېدى: «ئەي ئىنسانلار! سىلەر دۈشمەنگە ئۇچرىشىشنى ئارزۇ قىلماڭلار. اللہ تائالادىن خاتىرجەملىكنى سوراڭلار. ئەگەر سىلەر ئۇلارغا ئۇچرىشىپ قالساڭلار سەۋر قىلىڭلار. سىلەر شۇنى بىلىۋېلىڭلاركى، جەننەت قىلىچلارنىڭ سايلىرى ئاستىدىدۇر» ئاندىن كېيىن مۇنداق دېدى: «ئى كىتاب چۈشۈرگۈچى، بۇلۇتلارنى ماڭدۇرغۇچى، بىرلەشمە قوشۇنغا شىكەستە بەرگۈچى اللہ، سەن ئۇلارغا شىكەستە بەرگىن، ئۇلارغا قارشى بىزگە ياردەم بەرگىن.» (بۇخارى ۋە مۇسلىم رىۋايەت قىلغان)

## الحديث الثامن عشر:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ مَاتَ وَلَمْ يَغْزُ وَلَمْ يُحَدِّثْ نَفْسَهُ بِغَزْوٍ مَاتَ عَلَى شُعْبَةٍ نِفَاقٍ.  
رواه مسلم.

## ئون سهككزىنچى هه دس:

ئەبۇ ھۈرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىنىدۇكى، رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم مۇنداق دېگەن: «كىمكى غازاتقا چىقماي ۋە غازات قىلىشنى كۆڭلىگىمۇ كەلتۈرمەي ئۆلسە، نىفاق ئالامەتلىرىدىن بىرىنىڭ ئۈستىدە ئۆلگەن بولىدۇ.» (مۇسلىم رىۋايەت قىلغان)

## الحديث التاسع عشر:

عن بريدة قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حُرْمَةُ نِسَاءِ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ كَحُرْمَةِ أُمَّهَاتِهِمْ وَمَا مِنْ رَجُلٍ مِنَ الْقَاعِدِينَ يَخْلُفُ رَجُلًا مِنَ الْمُجَاهِدِينَ فِي أَهْلِهِ فَيَخُونُهُ فِيهَا إِلَّا وَقَفَ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَيَأْخُذُ مِنْ عَمَلِهِ مَا شَاءَ، ثُمَّ التَفْتُ إِلَيْنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَقَالَ: فَمَا ظَنُّكُمْ. رواه مسلم.

## ئون توققوزىنچى هه دس:

بۇرەيدە ئىبنى ھەسەيب رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن مۇنداق رىۋايەت قىلىنىدۇ، رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم مۇنداق دېگەن: «جىھادقا چىقىپ كەتكۈچىلەرنىڭ ئاياللىرى جىھادقا چىقمىغانلارغا

نسىبه تەن ئۆزلىرىنىڭ ئانىلىرى ئۇلارغا ھارام بولغىنىدەك ھارامدۇر. جىھادقا چىقىمىغان ھەر قانداق كىشى، جىھادقا چىقىپ كەتكۈچىنىڭ ئورنىدا ئۇنىڭ ئەھلىگە قارانچۇق بولۇپ قېلىپ، جىھاد قىلغۇچىنىڭ ئەھلىگە خىيانەت قىلسا، بۇ خائىن قىيامەت كۈنى مۇجاھىد ئۈچۈن تۇرغۇزۇپ قويۇلىدۇ. ئاندىن جىھادقا چىققۇچى تاكى ئۆزى رازى بولغۇچە خائىننىڭ ئەمەللىرىدىن خالىغىنىنى ئېلىۋالىدۇ» ئاندىن رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم بىزگە قاراپ: «خائىننىڭ ھالى قانداق بولۇپ كېتەر دەپ قارايسىلەر؟» دېدى. (مۇسلىم رىۋايەت قىلغان)

### الحديث العشرون:

عن أبي عبيس رضي الله عنه قال: أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَا اغْبَرَّتْ قَدَمَا عَبْدٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَمَسَّهُ النَّارُ. رواه البخاري وغيره.

### يىگىرىمىنچى ھەدىس:

ئەبى ئەبىس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىنىدۇكى، رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم مۇنداق دېگەن: «ئىككى پۇتى ئاللاھ يولىدا (يەنى جىھادتا) توپىغا مىلەنگەن بەندىگە دوزاخ ئوتى تەگمەيدۇ.» (بۇخارى رىۋايەت قىلغان)

### الحديث الحادي والعشرون:

عُرْوَةُ الْبَارِقِيُّ رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: الخَيْلُ مَعْقُودٌ فِي نَوَاصِيهَا الْخَيْرُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ الْأَجْرُ وَالْمَغْنَمُ. رواه البخاري ومسلم.

### يىگىرمە بىرىنچى ھەدىس:

ئۇرۇۋەتىل بارىقى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىنىدۇكى، رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم مۇنداق دېگەن: «ئاتنىڭ ماڭلىيىغا (كۆكۈلسىغا) تاكى قىيامەتكىچىلىك ئەجىر ۋە غەنمەتتىن ئىبارەت ياخشىلىق پۈتۈلگەن.» (بۇخارى ۋە مۇسلىم رىۋايەت قىلغان)

### الحديث الثاني والعشرون:

عَنْ زَيْدِ بْنِ خَالِدِ الْجُهَنِيِّ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ مَنْ جَهَّزَ غَازِيًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَقَدْ غَزَا وَمَنْ خَلَفَهُ فِي أَهْلِهِ بِخَيْرٍ فَقَدْ غَزَا. رواه البخاري ومسلم.

### يىگىرمە ئىككىنچى ھەدىس:

زەيد ئىبنى خالىد جۇھەنى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىنىدۇكى، شەك شۈبھىسىز رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم مۇنداق دېگەن: «كىمكى بىر غازىنى جابدۇپ قويسا، غازاتقا چىققاننىڭ ساۋابىنى ئالىدۇ. كىمكى غازاتقا چىقىپ كەتكۈچىنىڭ بالا-چاقلىرىنى باقسا، ئۇمۇ غازاتقا چىققاننىڭ ساۋابىنى ئالىدۇ.» (بۇخارى ۋە مۇسلىم رىۋايەت قىلغان)

### الحديث الثالث والعشرون:

عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدِ السَّاعِدِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «رِبَاطُ يَوْمٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا عَلَيْهَا وَالرَّوْحَةُ يَرْوِحُهَا الْعَبْدُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ الْعَدُوَّةُ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا عَلَيْهَا وَمَوْضِعُ سَوْطٍ أَحَدِكُمْ فِي الْجَنَّةِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا عَلَيْهَا». رواه البخاري.

### يىگرمه ئوچىنچى هه دس:

سههل ئىبنى سهئىد سائىدى رهزىبه للاهؤ ئه نهؤدىن رىؤاىهت قىلىنىدؤكى، رهسؤلؤللاه سهلللاهؤ ئه له يهى و هسه للهه مونداق دىگهن: «الله يولدا بر كؤن رباتتا تۇرۇش دۇنيا ۋه ئۇنىڭدىكى بارلىق نهرسىلهردىن ياخشىدۇر. بر بهندىنىڭ الله يولدا ئه تىگنى ياكى ئاخشىمى بر قېتىم جهادقا يول ئېلىشى دۇنيا ۋه ئۇنىڭدىكى بارلىق نهرسىلهردىن ياخشىدۇر. بىرىڭلارنىڭ (جهادتا ئات چاپتۇرۇش ئۈچۈن ئىشلەتكهن) قامچىسىنىڭ جهننەتتىكى ئورنى دۇنيا ۋه ئۇنىڭدىكى بارلىق نهرسىلهردىن ياخشىدۇر.» (بۇخارى رىؤاىهت قىلغان)

### الحديث الرابع والعشرون:

عَنْ سَلْمَانَ الْفَارِسِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ رِبَاطُ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ خَيْرٌ مِنْ صِيَامِ شَهْرٍ وَقِيَامِهِ وَإِنْ مَاتَ جَرَى عَلَيْهِ عَمَلُهُ الَّذِي كَانَ يَعْمَلُهُ وَأُجْرِي عَلَيْهِ رِزْقُهُ وَأَمِنَ الْفِتَانَ. رواه مسلم.

## يىگىرمە تۆتىنچى ھەدىس:

سەلمان فارىسى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىنىدۇ، ئۇ مۇنداق دەيدۇ: «مەن رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەمنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: «بىر كېچە - كۈندۈز رىباتتا تۇرۇش، (يەنى جىھادنى كۈتۈپ تەييار تۇرۇش) بىر ئاي (كۈندۈزى) روزا تۇتقان ۋە (كېچىسى) قىيامدا تۇرغاندىن ياخشى. ئەگەر ئۇ كىشى رىباتتا تۇرۇپ ئۆلۈپ كەتسە، ئۇنىڭغا ئۇنىڭ (رىباتتا تۇرغان چاغدىكى) قىلىپ كەلگەن ياخشى ئەمەللىرىنىڭ ساۋابى جارى بولۇپ تۇرىدۇ ۋە ئۇ كىشىگە (جەننەتتىن) ئۇنىڭ رىزقى يېتىپ تۇرىدۇ، قەبرىدىكى ئازاب ۋە سوئال - سوراقلاردىن ئەمىن بولىدۇ.»» (مۇسلىم رىۋايەت قىلغان)

## الحديث الخامس والعشرون:

عن أبي هريرة رضي الله عنه يقول قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من احتبس فرسا في سبيل الله إيمانا بالله وتصديقا لموعوده كان شبعه ورثه وبؤله ورثته حسنات في ميزانه يوم القيامة. رواه البخاري.

## يىگىرمە بەشىنچى ھەدىس:

ئەبۇ ھۈرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىنىدۇكى، رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم مۇنداق دېگەن: «كىمكى ئاللاھقا ئىمان ئېيتقان ۋە ئۇنىڭ ۋەدىسىگە ئىشەنگەن ھالدا ئاللاھ يولىغا (يەنى جىھادقا) ئاتاپ ئات باقسا، ئۇنىڭ يەم - خەشەكلىرى، تەرى، تېزىكى ۋە

سۈيۈدۈكلەرى قىيامەت كۈنى ئۇ كىشىنىڭ ياخشىلىق تارازىسىغا سېلىپ تارتىلىدۇ.» (بۇخارى رىۋايەت قىلغان)

### الحديث السادس والعشرون:

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ صَامَ يَوْمًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ بَاعَدَ اللَّهُ وَجْهَهُ عَنِ النَّارِ سَبْعِينَ خَرِيفًا. رواه البخاري في كتاب الجهاد.

### يىگىرمە ئالتىنچى ھەدىس:

ئەبۇ سەئىدلى خۇدرى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ، رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەمنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى رىۋايەت قىلىدۇ: «كىمكى اللە يولىدا بىر كۈن روزا تۇتسا، اللە ئۇنىڭ يۈزىنى 70 يىل دوزاختىن يىراق قىلىدۇ.» (بۇخارى رىۋايەت قىلغان)

### الحديث السابع والعشرون:

عُقْبَةُ بْنُ عَامِرٍ ، الْأَنْصَارِيُّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ وَهُوَ عَلَى الْمِنْبَرِ : { وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ } أَلَا إِنَّ الْقُوَّةَ الرَّمِيَّ ، أَلَا إِنَّ الْقُوَّةَ الرَّمِيَّ ، أَلَا إِنَّ الْقُوَّةَ الرَّمِيَّ . رواه مسلم

### يىگىرمە يەتتىنچى ھەدىس:

ئۇقبە ئىبنى ئامىر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىنىدۇكى، ئۇ مۇنداق دەيدۇ: «مەن رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەمنىڭ



مۇنبەر ئۈستىدە تۇرۇپ مۇنداق دەۋاتقانلىقىنى ئاڭلىغان ئىدىم: ﴿وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ﴾، «أَلَا إِنَّ الْقُوَّةَ الرَّمِيَّ أَلَا إِنَّ الْقُوَّةَ الرَّمِيَّ»  
 ﴿دۈشمەنلەر ئىچىگە بىلەن ئۇرۇش قىلىش ئۈچۈن قولۇڭلاردىن كېلىشىچە كۈچ تەييارلاڭلار.﴾ دېگەن ئايەتتىكى كۈچ — بىلىڭلاركى جەزمەن ئوق ئېتىشتۈر، بىلىڭلاركى جەزمەن ئوق ئېتىشتۈر، بىلىڭلاركى جەزمەن ئوق ئېتىشتۈر.﴾ (مۇسلىم رىۋايەت قىلغان)

### الحديث الثامن والعشرون:

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا مِنْ غَازِيَةٍ أَوْ سَرِيَّةٍ تَعَزَّوْا فَتَغَنَّمْ وَتَسَلَّمْ إِلَّا كَانُوا قَدْ تَعَجَّلُوا ثُلُثِي أَجُورِهِمْ وَمَا مِنْ غَازِيَةٍ أَوْ سَرِيَّةٍ تُخَفِّقُ وَتُصَابُ إِلَّا تَمَّ أَجُورُهُمْ. رواه مسلم.

### يىگىرمە سەككىزىنچى ھەدىس:

ئابدۇللاھ ئىبنى ئەمر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇمادىن رىۋايەت قىلىنىدۇكى، رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم مۇنداق دېگەن: «اللہ يولدا غازاتقا چىققانلار غەنمەت ئالالسا، ئاخىرەتتىكى ئەجرلىرىنىڭ ئۈچتىن ئىككىسىنى نەق ئېلىپ بولغان بولىدۇ. ئۇلارغا ئاخىرەتتە ئۈچتىن بىرى قالىدۇ. ئەگەر ئۇلار غەنمەت ئالالسا، ئاخىرەتتە ئەجرلىرىنى تولۇق ئالىدۇ.» (مۇسلىم رىۋايەت قىلغان)

### الحديث التاسع والعشرون:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا يَجْتَمِعُ كَافِرٌ وَقَاتِلُهُ فِي النَّارِ أَبَدًا. رواه مسلم

### يىگرمه توققوزىنچى ههدس:

ئەبۇ ھۈرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىنىدۇكى، رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم مۇنداق دېگەن: «كافر بىلەن كافرنى ئۆلتۈرگۈچى مەڭگۈ دەۋزەختە بىرگە بولمايدۇ.» (مۇسلىم رىۋايەت قىلغان)

### الحديث الثالثون:

عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَرَّةٍ عَنْ مَسْرُوقٍ قَالَ سَأَلْنَا عَبْدَ اللَّهِ عَنْ هَذِهِ الْآيَةِ { وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْواتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ } قَالَ أَمَا إِنَّا قَدْ سَأَلْنَا عَنْ ذَلِكَ فَقَالَ أَرَوَاهُمْ فِي جَوْفِ طَيْرٍ خُضِرٍ لَهَا فَنَادِيْلُ مُعَلَّقَةٌ بِالْعَرْشِ تَسْرُحُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ شَاءَتْ ثُمَّ تَأْوِي إِلَى تِلْكَ الْقَنَادِيلِ فَاطَّلَعَ إِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ اِطَّلَاعَةً فَقَالَ هَلْ تَشْتَهُونَ شَيْئًا قَالُوا أَيُّ شَيْءٍ نَشْتَهِي وَنَحْنُ نَسْرُحُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ شِئْنَا فَقَعَلْ ذَلِكَ بِهِمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ فَلَمَّا رَأَوْا أَنَّهُمْ لَنْ يُتْرَكُوا مِنْ أَنْ يُسْأَلُوا قَالُوا يَا رَبِّ نُرِيدُ أَنْ تَرُدَّ أَرْوَاحَنَا فِي أَجْسَادِنَا حَتَّى نُقْتَلَ فِي سَبِيلِكَ مَرَّةً أُخْرَى فَلَمَّا رَأَى أَنْ لَيْسَ لَهُمْ حَاجَةٌ تُرْكُوا. رواه مسلم

### ئوتتۈزىنچى ههدس:

مەسرۇق مۇنداق دەيدۇ: بىز ئابدۇللاھ ئىبنى مەسئۇد رەزىيەللاھۇ

ئەنھۇدىن: ﴿اللّٰه نىڭ يولىدا شەھىد بولغانلارنى ئۆلۈك دەپ گۇمان قىلمىغىن، بەلكى ئۇلار تىرىك بولۇپ، اللّٰه نىڭ دەرگاھىدىكى رىزىقتىن بەھرىمەن قىلىنىدۇ، (يەنى جەننەتنىڭ نېئمەتلىرىدىن ئەتىگەن - ئاخشامدا مەڭگۈلۈك رىزىقلاندۇرۇپ تۇرۇلىدۇ)﴾ دېگەن ئايەتنىڭ مەنىسى ھەققىدە سورىغانىدۇق، ئۇ مۇنداق جاۋاب بەردى: بىزمۇ ئۇ ئايەتنىڭ مەنىسىنى رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەمدىن سورىغانىدۇق، ئۇ بىزگە جاۋاب بېرىپ: «ئۇلارنىڭ جانلىرى يېشىل قۇشلارنىڭ پوكانلىرىدا بولىدۇ. بۇ قۇشلارنىڭ قونداقلىرى ئەرشكە ئېسىلغاندۇر. ئۇلار ئەتىگىنى جەننەتتىن خالىغان جايغا بېرىپ، كەچتە شۇ قونداقلارغا قايتىپ كېلىدۇ. ئەنە شۇ شەھىدلارنىڭ پەرۋەردىگارى ئۇلارنى كۆرۈپ: بىرەر نەرسىنى ئارزۇ قىلامسىلەر؟ دەيدۇ. شەھىدلار: نېمىنى ئارزۇ قىلاتتۇق، بىز جەننەتتىن خالىغان جايغا بارالايدىغان تۇرساق؟! دەيدۇ. اللّٰه بۇ سوئالنى ئۈچ قېتىم سورايدۇ. ئۇلار بۇنى كۆرگەندىن كېيىن، بىرەر نەرسە سورىمىسا ئۆزلىرىنىڭ قويۇپ بېرىلمەيدىغانلىقىنى چۈشىنىپ: ئى پەرۋەردىگارىمىز! جانلىرىمىزنى تەنلىرىمىزگە قايتۇرساڭ، بىز سېنىڭ يولوڭدا يەنە بىر قېتىم ئۆلتۈرۈلسەك، بىزنىڭ مۇشۇلا ئارزۇيىمىز بار دەيدۇ. اللّٰه ئۇلارنىڭ باشقا ئارزۇسى يوقلۇقىنى كۆرۈپ، ئۆز ھالىغا قويۇپ بېرىدۇ» دېدى. (مۇسلىم رىۋايەت قىلغان)

الحديث الحادي والثلاثون:

عن أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَا أَحَدٌ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ يُحِبُّ أَنْ يَرْجَعَ إِلَى الدُّنْيَا وَلَهُ مَا عَلَى الْأَرْضِ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا الشَّهِيدُ يَتَمَتَّى أَنْ يَرْجَعَ إِلَى الدُّنْيَا فَيَقْتُلَ عَشْرَ مَرَّاتٍ لِمَا يَرَى مِنَ الْكِرَامَةِ. رواه البخاري ومسلم.

### ئوتتوز بىرنچى ههدس:

ئەنەس ئىبنى مالىك رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىنىدۇكى، رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم مۇنداق دېگەن: «جەننەتكە كىرگەن ھەر قانداق كىشى، دۇنيادىكى نەرسىلەرنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭغا بىرىلگەن تەقدىردىمۇ، دۇنياغا قايتىشنى خالىمايدۇ. پەقەت شەھىد شەھىدلىكىنىڭ پەزىلىتىنى كۆرگەندىن كېيىن، دۇنياغا ئون قېتىم قايتىپ، يەنە شەھىد بولۇشنى ئارزۇ قىلىدۇ.» (بۇخارى ۋە مۇسلىم رىۋايەت قىلغان)

### الحديث الثاني والثلاثون:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ أَنْفَقَ زَوْجَيْنِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ نُودِيَ مِنْ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ يَا عَبْدَ اللَّهِ هَذَا خَيْرٌ فَمَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الصَّلَاةِ دُعِيَ مِنْ بَابِ الصَّلَاةِ وَمَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الْجِهَادِ دُعِيَ مِنْ بَابِ الْجِهَادِ وَمَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الصِّيَامِ دُعِيَ مِنْ بَابِ الرِّيَّانِ وَمَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الصَّدَقَةِ دُعِيَ مِنْ بَابِ الصَّدَقَةِ فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا عَلَى مَنْ دُعِيَ مِنْ تِلْكَ الْأَبْوَابِ مِنْ ضَرُورَةٍ فَهَلْ يُدْعَى أَحَدٌ مِنْ تِلْكَ الْأَبْوَابِ كُلِّهَا قَالَ نَعَمْ وَأَرْجُو أَنْ تَكُونَ مِنْهُمْ. رواه البخاري ومسلم.

## ئوتتۇز ئىككىنچى ھەدىس:

ئەبۇ ھۈرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنىڭ مۇنداق دېگەنلىكى رىۋايەت قىلىنىدۇ، رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم: «كىمكى اللہ يولىدا جۈپ-جۈپى بىلەن نەرسە سەرپ قىلسا ئۇ كىشى جەننەتنىڭ ئىشىكلىرىدىن: «ئى اللہ نىڭ بەندىسى! بۇ ئىشىك ياخشىدۇر» دەپ چاقىرىلىدۇ. ئەگەر بىر كىشى ناماز ئەھلى بولسا ناماز ئىشىكىدىن، جىھاد ئەھلى بولسا جىھاد ئىشىكىدىن، روزا ئەھلى بولسا رەييان ئىشىكىدىن، سەدىقە ئەھلى بولسا سەدىقە ئىشىكىدىن چاقىرىلىدۇ» دېدى. ئەبۇ بەكرى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ: «ئاتا-ئانا ساڭا پىدا بولسۇن، ئى اللہ نىڭ پەيغەمبىرى! بىرەر كىشىنىڭ ئاشۇ ئىشىكلەرنىڭ بىرەردىن چاقىرىلىشىنىڭ نېمە زۆرۈرىتىتى؟ بىرەر ئادەم ئاشۇ ئىشىكلەرنىڭ ھەممىسىدىن چاقىرىلمامدۇ؟» دېدى. رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم: «ھەئە چاقىرىلىدۇ، مەن سېنىڭ ئاشۇ كىشىلەرنىڭ قاتارىدىن بولۇپ قېلىشىڭنى ئۈمىد قىلىمەن.» دېدى. (بۇخارى ۋە مۇسلىم رىۋايەت قىلغان)

## الحديث الثالث و الثلاثون:

عَنْ أَبِي مَسْعُودٍ الْأَنْصَارِيِّ قَالَ جَاءَ رَجُلٌ بِنَاقَةٍ مَخْطُومَةٍ فَقَالَ هَذِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَكَ بِهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ سَبْعُ مِائَةِ نَاقَةٍ كُلُّهَا مَخْطُومَةٌ. رواه مسلم.

## ئوتتۇز ئۈچىنچى ھەدىس:

ئەبۇ مەسئۇد ئەنسارى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ مۇنداق دەيدۇ: «بىر ئادەم بۇرنيغا چۈلۈك ئۆتكۈزۈلگەن بىر تۆگىنى يېتىلەپ كېلىپ: «مەن بۇ تۆگىنى اللە يولىدا ئىئانە قىلدىم» دېدى. رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم: «قىيامەت كۈنى ساڭا ئۇ تۆگىنىڭ بەدىلىگە 700 تۆگە مۇكاپات بېرىلىدۇ. ئۇلارنىڭ ھەممىسى بۇرنيغا چۈلۈك ئۆتكۈزۈلگەن تۆگىلەردۇر» دېدى.» ( مۇسلىم رىۋايەت قىلغان)

### الحديث الرابع والثلاثون:

عَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ الْعَزْوَ غَزْوَانٍ فَأَمَّا مَنْ ابْتَغَى وَجْهَ اللَّهِ وَأَطَاعَ الْإِمَامَ وَأَنْفَقَ الْكَرِيمَةَ وَاجْتَنَبَ الْفَسَادَ فَإِنَّ نَوْمَهُ وَنُبْهَتَهُ أَجْرٌ كُلُّهُ وَأَمَّا مَنْ غَزَا رِيَاءً وَسُمْعَةً وَعَصَى الْإِمَامَ وَأَفْسَدَ فِي الْأَرْضِ فَإِنَّهُ لَا يَرْجِعُ بِالْكَفَافِ. رواه الإمام أحمد وأبو داود وغيرهم، والحاكم وقال: صحيح

### ئوتتۇز تۆتىنچى ھەدىس:

مۇئاز ئىبنى جەبەل رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىنىدۇكى، رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم مۇنداق دېگەن: «ئۇرۇش ئىككى تۈرلۈك بولىدۇ. بىرى، اللە نىڭ رازىلىقىنى كۆزلەپ ئۇرۇشقا چىققان كىشى بولۇپ، ئۇ قوماندانغا ئىتائەت قىلىدۇ، ئەڭ ئېسىل مال - مۈلكىنى اللە يولىدا سەرپ قىلىدۇ، سەبداشلىرىغا قولايلىق يارىتىپ بېرىدۇ ۋە بۇزۇقچىلىقتىن يىراق تۇرىدۇ. مۇنداق كىشىنىڭ ئۇيقۇسىمۇ، ئويغاق ھالىتىمۇ ئەجىر ھېسابلىنىدۇ. يەنە بىرى، پەخىرلىنىش، كۆز - كۆز قىلىش ۋە رىيا قىلىش مەقسىتىدە ئۇرۇشقا چىققان كىشى بولۇپ،

قوماندانغا ئاسىلىق قىلىدۇ، يەر يۈزىدە بۇزۇقچىلىق قىلىدۇ. مۇنداق كىشى ساۋاب بىلەن قايتمايدۇ.» (ئىمام ئەھمەد، ئەبۇ داۋۇد ۋە ئۇلاردىن باشقىلار رىۋايەت قىلغان) ھاكىم سەھىھ دېگەن.

### الحديث الخامس الثلاثون:

فَضَالَةَ بِنِ عُبَيْدٍ ، يَقُولُ : سَمِعْتُ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ ، يَقُولُ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : الشُّهَدَاءُ أَرْبَعَةٌ : رَجُلٌ مُؤْمِنٌ جَيِّدُ الْإِيمَانِ لَقِيَ الْعَدُوَّ فَصَدَقَ اللَّهُ فُقُتِلَ ، فَذَلِكَ الَّذِي يَنْظُرُ النَّاسُ إِلَيْهِ هَكَذَا - وَرَفَعَ رَأْسَهُ حَتَّى سَقَطَتْ قَلْنِسُوهُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَوْ قَلْنِسُوهُ عُمَرَ - وَالثَّانِي : رَجُلٌ مُؤْمِنٌ لَقِيَ الْعَدُوَّ فَكَأَنَّمَا يُضْرَبُ ظَهْرُهُ بِشَوْكِ الطَّلْحِ ، جَاءَهُ سَهْمٌ غَزْبٌ فَقَتَلَهُ ، فَذَلِكَ فِي الدَّرَجَةِ الثَّانِيَةِ ، وَالثَّلَاثُ : رَجُلٌ مُؤْمِنٌ خَلَطَ عَمَلًا صَالِحًا وَآخَرَ سَيِّئًا ، لَقِيَ الْعَدُوَّ فَصَدَقَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ حَتَّى قُتِلَ ، فَذَلِكَ فِي الدَّرَجَةِ الثَّلَاثَةِ ، وَالرَّابِعُ : رَجُلٌ مُؤْمِنٌ أَسْرَفَ عَلَى نَفْسِهِ إِسْرَافًا كَثِيرًا ، لَقِيَ الْعَدُوَّ فَصَدَقَ اللَّهُ حَتَّى قُتِلَ ، فَذَلِكَ فِي الدَّرَجَةِ الرَّابِعَةِ. رواه الإمام أحمد والترمذي، وهو حديث حسن

### ئوتتوز بەشنچى ھەدس :

ئۆمەر ئىبنى خەتتاب رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ مۇنداق دەيدۇ: «مەن رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەمنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىغانىدىم: ﴿شەھىد مۇنداق تۆت تۈرلۈك بولىدۇ: بىرىنچى تۈرلىكى، ئىمانى كۈچلۈك مۇئمىن بولۇپ، دۈشمەن بىلەن ئۇچرىشىدۇ. اللہ نىڭ ۋەدىسىگە ئىشىنىپ شەھىد بولغۇچە ئۈرۈشىدۇ. ئىنسانلار قىيامەت كۈنى ئەنە شۇ شەھىدكە قاراش ئۈچۈن كۆزلىرىنى يۇقىرىغا تىكىدۇ (ئىنسانلارغا كۆرسىتىش ئۈچۈن مانا مۇنداق دەپ بېشىنى يۇقىرىغا كۆتۈرىۋىدى، دوپپىسى يەرگە چۈشۈپ

كەتتى). (راۋىيلاردىن بىرى: بۇ ھەدىستە ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنىڭ دوپپىسى كۆزدە تۇتۇلدىمۇ ياكى رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەمنىڭ دوپپىسى كۆزدە تۇتۇلدىمۇ، بۇنى بىلمەيمەن دېگەن). ئىككىنچى تۈرلىكى، ئىمانى كۈچلۈك مۇئمىن بولۇپ، دۈشمەن بىلەن ئۇچرىشىدۇ. لېكىن ئۇ خۇددى بەدىنىگە تىكەن كىرىپ كەتكەن كىشىدەك قورقۇنۇپ ئىچىدە ئۇرۇش قىلىدۇ. شۇ ئارىدا ئۇنىڭغا غايىبانە بىر ئوق تېگىپ ئۆلتۈرۈپ قويدۇ. ئۇ ئىككىنچى دەرىجىلىك شەھىد تۇر. ئۈچىنچى تۈرلىكى، ياخشى ئەمەل بىلەن يامان ئەمەلنى ئارىلاشتۇرۇپ قىلىدىغان مۇئمىن بولۇپ، دۈشمەن بىلەن ئۇچرىشىدۇ. اللەنىڭ ۋەدىسىگە ئىشىنىپ شەھىد بولغۇچە ئۇرۇشىدۇ. ئۇ ئۈچىنچى دەرىجىلىك شەھىد تۇر. تۆتىنچى تۈرلىكى، گۇناھلارغا پاتقان مۇئمىن بولۇپ، دۈشمەن بىلەن ئۇچرىشىدۇ. اللەنىڭ ۋەدىسىگە ئىشىنىپ شەھىد بولغۇچە ئۇرۇشىدۇ. ئۇ تۆتىنچى دەرىجىلىك شەھىد تۇر. «(تىرمىزى ۋە ئىمام ئەھمەد رىۋايەت قىلغان) ھەسەن ھەدىس.

### الحديث السادس والثلاثون:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ سَافِرُوا تَصِحُّوا وَاعْزُوا تَسْتَعْنُوا. رواه أحمد ورجالته ثقات.

### ئوتتۇز ئالتىنچى ھەدىس:

ئەبۇ ھۈرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىندۇكى، رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم مۇنداق دېگەن: «سەپەر قىلغان ساغلام



بولسىلەر، غازات قىلىڭلار باي بولسىلەر.» (ئەھمەد رىۋايەت قىلغان،  
راۋىيلىرى ئىشەنچلىك)

### الحديث السابع و الثلاثون:

عَنْ أَبِي أُمَامَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ، أَنَّ رَجُلًا ، قَالَ : يَا رَسُولَ اللَّهِ ، ائْذَنْ لِي فِي السِّيَاحَةِ ، فَقَالَ  
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِنَّ سِيَاحَةَ أُمَّتِي الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ. رواه أبو داود والبيهقي  
والحاكم، وقال صحيح الإسناد

### ئوتتۇز يەتتىنچى ھەدىس:

ئەبۇ ئۇمامە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنىڭ مۇنداق دېگەنلىكى رىۋايەت قىلىنىدۇ،  
بىر كىشى: «ئىي ئاللاھ نىڭ پەيغەمبىرى! ماڭا ساياھەت قىلىشقا رۇخسەت  
بەرسىلە» دېدى. رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم: «ھەقىقەتەن  
ئۈمىتىمىڭ ساياھەتتىكى ئاللاھ نىڭ يولىدا جىھاد قىلىشتۇر» دېدى. (ئەبۇ  
داۋۇد، بەيھەقى ۋە ھاكىم رىۋايەت قىلغان) ھاكىم ئىسنادى سەھىھ  
دېگەن.

### الحديث الثامن والثلاثون:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثَلَاثَةٌ حَقٌّ عَلَى اللَّهِ عَوْنُهُمُ الْمُجَاهِدُ  
فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُكَاتَبُ الَّذِي يُرِيدُ الْأَدَاءَ وَالنَّكِيحُ الَّذِي يُرِيدُ الْعَفَافَ. رواه الترمذي وصححه  
،والحاكم وقال : صحيح على شرط مسلم.

### ئوتتۇز سەككىزىنچى ھەدىس:

ئەبۇ ھۈرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنىڭ مۇنداق دېگەنلىكى رىۋايەت قىلىنىدۇ، رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم مۇنداق دېگەن: «ئۈچ كىشىگە ئاللاھ ياردەم بېرىشنى ئۈستىگە ئالدى. بىرىنچى، ئاللاھ يولىدا جىھاد قىلىدىغان مۇجاھىد. ئىككىنچى، قەرزنى ئادا قىلىشنى ئىرادە قىلغان مۇكاتەپ قۇل، (يەنى مەلۇم مىقداردا پۇل بەرسەڭ سەن ئازاد دېيىلگەن قۇل)؛ ئۈچىنچى، ئىپپەتلىك بولۇشنى ئىرادە قىلغان نىكاھلانغۇچى» (تىرمىزى رىۋايەت قىلغان ۋە سەھىھ سانىغان ۋە ھاكىم مۇسلىمنىڭ شەرتىگە ئاساسەن سەھىھ دېگەن).

#### الحديث التاسع والثلاثون:

عَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جَاهِدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِنَّ الْجِهَادَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى بَابٌ مِنْ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ يُنَجِّي اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى بِهِ مِنْ أَلْهَمٍ وَالْغَمِّ. رواه الطبراني والحاكم، وقال: صحيح الإسناد.

#### ئوتتۇز توققۇزىنچى ھەدىس:

ئۇبادە ئىبنى سامىتتىن مۇنداق رىۋايەت قىلىنىدۇ، رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم مۇنداق دېگەن: «ئاللاھ يولىدا جىھاد قىلىڭلار، ھەقىقەتەن ئاللاھ يولىدىكى جىھاد جەننەتنىڭ ئىشىكلىرىدىن بىر ئىشىكتۇر، ئاللاھ تائالا جىھاد ئارقىلىق ئىنساننى غەم-قايغۇلاردىن قۇتۇلدۇرىدۇ.» (تىبرىنى ۋە ھاكىم رىۋايەت قىلغان ھاكىم ئىسنادى سەھىھ دېگەن)

## الحديث الأربعون:

عن فضالة بن عبيد رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال :  
(أقرب العمل إلى الله عز وجل : الجهاد في سبيل الله ، ولا يقاربه شيء.) رواه البخاري في  
تاريخه.

## قربنچی ههدس:

فهزاله تبني ئه بييد رهزيه لاهو ئه نهودن رثايت قليندوكي ،  
رهسولوللاه سه لله لاهو ئه لهيهي وهسه لهم مؤنداق دېگهن : «الله يوليدكي  
جهاد الله ته ئالاغا يبقنلاشتوريدغان ئباده تله رنك ئه ك ئه و زيلدور .  
ئباده تله رنك ئچده جهادقا ته ك كبلدغان هېچ قانداق ئبادهت  
يوق .» (بوخاري رثايت قىلغان)

## الحديث الحادي والأربعون:

عن أبي عبد الرحمن معاذ بن جبل رضي الله عنه قال: قلت يا رسول الله: أَخْبِرْنِي بِعَمَلٍ  
يُدْخِلُنِي الْجَنَّةَ ، وَيُبَاعِدُنِي مِنَ النَّارِ . قَالَ : لَقَدْ سَأَلْتَ عَنْ عَظِيمٍ ، وَإِنَّهُ لَيَسِيرٌ عَلَى مَنْ يَسْرُهُ  
اللَّهُ عَلَيْهِ ، تَعْبُدُ اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا ، وَتُقِيمُ الصَّلَاةَ ، وَتُؤْتِي الزَّكَاةَ ، وَتَصُومُ رَمَضَانَ ،  
وَتَحُجُّ الْبَيْتَ ، ثُمَّ قَالَ : أَلَا أَدُلُّكَ عَلَى أَبْوَابِ الْخَيْرِ ؟ : الصَّوْمُ جَنَّةٌ ، وَالصَّدَقَةُ تُطْفِئُ الْحَطِيبَةَ  
، وَصَلَاةُ الرَّجُلِ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ ثُمَّ قَرَأَ : { تَتَجَافَى جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ } ، حَتَّى بَلَغَ :  
{ يَعْمَلُونَ } ، ثُمَّ قَالَ : أَلَا أُخْبِرُكَ بِرَأْسِ الْأَمْرِ وَعَمُودِهِ وَذُرْوَةِ سَنَامِهِ ؟ فَقُلْتُ : بَلَى يَا رَسُولَ  
اللَّهِ . قَالَ : رَأْسُ الْأَمْرِ الْإِسْلَامُ وَعَمُودُهُ الصَّلَاةُ ، وَذُرْوَةُ سَنَامِهِ الْجِهَادُ ثُمَّ قَالَ : أَلَا أُخْبِرُكَ

بِمَلَاكِ ذَلِكَ كُلِّهِ؟ فَقُلْتُ لَهُ: بَلَى يَا نَبِيَّ اللَّهِ. فَأَخَذَ بِلِسَانِهِ، فَقَالَ: كُفَّ عَالِيكَ هَذَا فَقُلْتُ  
 : يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَإِنَّا لَمُؤَاخِذُونَ بِمَا نَتَكَلَّمُ بِهِ؟ فَقَالَ: تَكَلَّمْتَ أُمَّكَ يَا مُعَاذُ، وَهَلْ يَكُفُّ  
 النَّاسَ فِي النَّارِ عَلَى وُجُوهِهِمْ، أَوْ قَالَ: عَلَى مَنَاخِرِهِمْ، إِلَّا حَصَائِدُ أَلْسِنَتِهِمْ؟. رواه  
 الترمذي وقال: حديث حسن صحيح.

### قىرىق بىرىنچى ھەدىس:

مۇئاۋز رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنىڭ مۇنداق دېگەنلىكى رىۋايەت قىلىنىدۇ، مەن:  
 «ئى اللہ نىڭ پەيغەمبىرى! ماڭا مېنى جەننەتكە كىرگۈزىدىغان ۋە  
 دوزاختىن يىراق قىلىدىغان بىر ئەمەلنى دەپ بەرگىن؟» دېۋىدىم.  
 رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم: «سەن ھەقىقەتەن چوڭ  
 ئىشتىن سورىدىڭ، ئۇ ئەلۋەتتە اللہ تائالا ئاسان قىلىدىغان كىشىگە  
 ئاساندۇر. اللہ غا ھېچ نەرسىنى شېرىك كەلتۈرمەي ئىبادەت قىلغىن،  
 پەرىز نامازنى ئادا قىلغىن، زاكات بەرگىن، روزا تۇتقىن، بەيتۇللاھنى ھەج  
 قىلغىن» دەپ ئاندىن: «مەن سېنى ياخشىلىقنىڭ ئىشكىلىرىگە باشلاپ  
 قويمايمۇ؟ روزا قالدۇر، سەدىقە ۋە بىر ئادەمنىڭ يېرىم كېچىدە ئوقۇغان  
 نامىزى خاتالىقنى سۇ ئوتنى ئۆچۈرگەندەك ئۆچۈرۈۋېتىدۇ» دەپ بۇ  
 ئايەتنى ﴿ئۇلارنىڭ يانلىرى ئورۇن - كۆرىپىدىن يىراق بولىدۇ (يەنى ئۇلار  
 كېچىسى ئىبادەت قىلىپ ئاز ئۇخلايدۇ)، ئۇلار پەرۋەردىگارىنىڭ (ئازابىدىن)  
 قورقۇپ، (رەھمىتىنى) ئۈمىد قىلىپ ئۇنىڭغا دۇئا قىلىدۇ، ئۇلارغا بىز  
 رىزىق قىلىپ بەرگەن نەرسىلەردىن (ياخشىلىق يوللىرىغا) سەرىپ قىلىدۇ  
 [16]. ئۇلارنىڭ قىلغان ئەمەللىرىگە مۇكاپات يۈزسىدىن اللہ نىڭ  
 ھۆزۈرىدا ساقلانغان ۋە ئۇلارنى خۇشال قىلىدىغان كاتتا نېمەتنى ھېچكىم

بىلمەيدۇ [17]. ﴿ دېگەن يەرگىچىلىك تىلاۋەت قىلدى. ئاندىن: «مەن ساڭا ئىشنىڭ بېشى، ئۇنىڭ تۈۋرۈكى ۋە ئۇنىڭ چوققىسىنى دەپ بېرەيمۇ؟» دېۋىدى، مەن: «شۇنداق قىلغىن، ئى اللە نىڭ پەيغەمبىرى!» دېدىم. رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم: «دىننىڭ بېشى ئىسلامدۇر، ئۇنىڭ تۈۋرۈكى نامازدۇر. چوققىسى جىھاد تۇر» دەپ ئاندىن: «مەن ساڭا ئاشۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۇلىنى دەپ بېرەيمۇ؟» دېدى. مەن: «شۇنداق قىلغىن، ئى اللە نىڭ پەيغەمبىرى!» دېدىم. رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم تىلىنى تۇتۇپ تۇرۇپ: « بۇ تىلنى يىغقىن» دېدى. مەن: «ئى اللە نىڭ پەيغەمبىرى! بىز قىلغان سۆزلىرىمىزگىمۇ ھېساب بېرىمىزمۇ؟» دېدىم. رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم: «ھالىڭغا ۋاي، كىشىلەرنى دوزاخقا يۈزلىرىچە يىقتىۋاتقان نەرسە پەقەت ئۇلارنىڭ تىللىرىنىڭ قالايمىقان سۆزلىرىدۇر، يەنى ئورۇنسىز كەلسە-كەلمەس ھەممە سۆزلەرنى قىلىشىدۇر» دېدى. (تىرمىزى رىۋايەت قىلغان ۋە سەھىھ ھەسەن دېگەن)